

Andijon viloyati pedagogik mahorat markazi, "Maktabgacha, boshlang'ich va maxsus ta'lim metodikalari" kafedrası katta o'qituvchisi M.Xusanovanning "TIMSS 2027 baholash dasturining o'ziga xos xususiyatlari (topshiriqlar misolida)" nomli uslubiy qo'llanmasiga

TAQRIZ

"TIMSS 2027 baholash dasturining o'ziga xos xususiyatlari (topshiriqlar misolida)" nomli uslubiy qo'llanmasi boshlang'ich sinf o'quvchilarini matematika va tabiiy fanlar bo'yicha xalqaro baholash talablariga mos fikrlashga o'rgatish masalasiga bag'ishlangan. Muallif TIMSSni faqat natijani o'lchaydigan test sifatida emas, balki dars topshiriqlarining mazmuni va fikrlash talabini takomillashtirishga yordam beradigan metodik vosita sifatida yoritgan.

Qo'llanmaning boblari mantiqiy ketma-ketlikda joylashtirilgan: dastlab TIMSS va TIMSS-2027 ning asosiy xususiyatlari tushuntiriladi, keyin matematika hamda tabiiy fan topshiriqlari tahlil qilinadi, raqamli topshiriqlarga tayyorlash, darsga integratsiya, topshiriq yaratish, baholash va natijalarni tahlil qilish masalalari yoritiladi. Bunday tuzilish o'qituvchini umumiy tushunchadan aniq amaliy harakatlargacha bosqichma-bosqich olib boradi.

Matematika bo'yicha sonlar, o'lchash va geometriya, ma'lumotlar bilan ishlash yo'nalishlari; tabiiy fanlar bo'yicha tirik tabiat, fizik hodisalar, Yer va atrof-muhit hamda ilmiy-amaliy faoliyatga doir topshiriqlar berilgan. Har bir vazifada javob, mazmun sohasi, kognitiv soha va metodik izohning ko'rsatilishi o'qituvchiga topshiriqni faqat yechish emas, balki uning didaktik maqsadini anglash imkonini beradi. Bilishdan qo'llashga, undan mulohaza yuritishga o'tuvchi savollar tizimi o'quvchilarning fikrlash jarayonini izchil rivojlantirishga mos keladi.

Raqamli topshiriqlarning qog'ozdagi modeli, sudrab joylashtirish, obyektни tanlash, grafik yoki diagramma yaratish, ochiq javob kiritish kabi mikroko'nikmalarning yoritilishi qo'llanmaning zamonaviyligini belgilaydi. Muallif fan mazmuni bilan interfeys qiyinchiligini farqlash kerakligini to'g'ri ta'kidlaydi. Xatolarni kognitiv sohalar bo'yicha tahlil qilish, korreksion ishni belgilash, o'quvchiga mazmunli teskari aloqa berish va diagnostik monitoring jadvalidan foydalanish bo'yicha tavsiyalar maktab amaliyoti uchun ayniqsa foydalidir.

Uslubiy qo'llanmaning mazmuni maqsadli auditoriyaga mos, bayoni sodda va metodik jihatdan asoslangan. Ko'rgazmali materiallar, topshiriq bloklari, baholash mezonlari hamda ilovalar pedagogning kundalik faoliyatida foydalanishga qulay shaklda berilgan. Muallif o'quvchini ko'proq test ishlashga

emas, bilimni tushunib qo'llash, ma'lumotni tahlil qilish va javobini dalillashga yo'naltiradi.

Kelgusida qo'llanmani turli tayyorgarlik darajasidagi o'quvchilar uchun qo'shimcha differensial kartochkalar va elektron mashqlar bilan boyitish mumkin. Mazkur tavsiya qo'llanmaning hozirgi ilmiy-metodik va amaliy qiymatini kamaytirmaydi. Qo'llanmani boshlang'ich sinf o'qituvchilari, metodistlar va talabalar uchun uslubiy manba sifatida nashr etishga tavsiya qilaman.

“University of economics and pedagogy” NOTM,

Maktabgacha ta'lim kafedrasi dotsenti, p.f.f.d., (PhD): *Z.F. Azizova*

Andijon viloyati pedagogik mahorat markazi, "Maktabgacha, boshlang'ich va maxsus ta'lim metodikalari" kafedrası katta o'qituvchisi M.Xusanovanning "TIMSS 2027 baholash dasturining o'ziga xos xususiyatlari (topshiriqlar misolida)" nomli uslubiy qo'llanmasiga

TAQRIZ

"TIMSS 2027 baholash dasturining o'ziga xos xususiyatlari (topshiriqlar misolida)" nomli uslubiy qo'llanmasi boshlang'ich sinf o'quvchilarini matematika va tabiiy fanlar bo'yicha xalqaro baholash talablariga mos fikrlashga o'rgatish masalasiga bag'ishlangan. Muallif TIMSSni faqat natijani o'lchaydigan test sifatida emas, balki dars topshiriqlarining mazmuni va fikrlash talabini takomillashtirishga yordam beradigan metodik vosita sifatida yoritgan.

Qo'llanmaning boblari mantiqiy ketma-ketlikda joylashtirilgan: dastlab TIMSS va TIMSS-2027 ning asosiy xususiyatlari tushuntiriladi, keyin matematika hamda tabiiy fan topshiriqlari tahlil qilinadi, raqamli topshiriqlarga tayyorlash, darsga integratsiya, topshiriq yaratish, baholash va natijalarni tahlil qilish masalalari yoritiladi. Bunday tuzilish o'qituvchini umumiy tushunchadan aniq amaliy harakatlargacha bosqichma-bosqich olib boradi.

Matematika bo'yicha sonlar, o'lchash va geometriya, ma'lumotlar bilan ishlash yo'nalishlari; tabiiy fanlar bo'yicha tirik tabiat, fizik hodisalar, Yer va atrof-muhit hamda ilmiy-amaliy faoliyatga doir topshiriqlar berilgan. Har bir vazifada javob, mazmun sohasi, kognitiv soha va metodik izohning ko'rsatilishi o'qituvchiga topshiriqni faqat yechish emas, balki uning didaktik maqsadini anglash imkonini beradi. Bilishdan qo'llashga, undan mulohaza yuritishga o'tuvchi savollar tizimi o'quvchilarning fikrlash jarayonini izchil rivojlantirishga mos keladi.

Raqamli topshiriqlarning qog'ozdagi modeli, sudrab joylashtirish, obyektни tanlash, grafik yoki diagramma yaratish, ochiq javob kiritish kabi mikroko'nikmalarning yoritilishi qo'llanmaning zamonaviyligini belgilaydi. Muallif fan mazmuni bilan interfeys qiyinchiligini farqlash kerakligini to'g'ri ta'kidlaydi. Xatolarni kognitiv sohalar bo'yicha tahlil qilish, korreksion ishni belgilash, o'quvchiga mazmunli teskari aloqa berish va diagnostik monitoring jadvalidan foydalanish bo'yicha tavsiyalar maktab amaliyoti uchun ayniqsa foydalidir.

Uslubiy qo'llanmaning mazmuni maqsadli auditoriyaga mos, bayoni sodda va metodik jihatdan asoslangan. Ko'rgazmali materiallar, topshiriq bloklari, baholash mezonlari hamda ilovalar pedagogning kundalik faoliyatida foydalanishga qulay shaklda berilgan. Muallif o'quvchini ko'proq test ishlashga

emas, bilimni tushunib qo'llash, ma'lumotni tahlil qilish va javobini dalillashga yo'naltiradi.

Kelgusida qo'llanmani turli tayyorgarlik darajasidagi o'quvchilar uchun qo'shimcha differensial kartochkalar va elektron mashqlar bilan boyitish mumkin. Mazkur tavsiya qo'llanmaning hozirgi ilmiy-metodik va amaliy qiymatini kamaytirmaydi. Qo'llanmani boshlang'ich sinf o'qituvchilari, metodistlar va talabalar uchun uslubiy manba sifatida nashr etishga tavsiya qilaman.

“University of economics and pedagogy” NOTM,

Maktabgacha ta'lim kafedrasi dotsenti, p.f.f.d., (PhD): *Z.F. Azizova*

